

THE
DE
NECESSITY
NOOD
OF
AAN
ATHEISM.
ATHEÏSME

Quod clarè et perspicè demonstrat non
esse verum, sed falsum, et
quod homines
non debent credere.

een vertaling in drie versies

Een Atheïst 1811
Percy Bysshe Shelley 1813
Thierry Mortier 2015

Op 25.3.1811 wordt Percy Bysshe Shelley samen met zijn vriend en medeplichtige Thomas Jefferson Hogg aan de deur gezet van *Oxford University* voor het schrijven en verspreiden van hun anoniem ondertekend pamflet:

The Necessity of Atheism.

In 1813 herneemt Percy Bysshe Shelly het pamflet in een uitgebreidere versie, als voetnoot bij een zin uit het filosofisch gedicht: *Queen Mab*. De zin luidde:

There is no God.

Tot op heden vond ik geen vertaling in het Nederlands van dit pamflet.

thierry mortier
semiotic architect

Aangezien de liefde voor de waarheid de enige reden is die de auteur van dit klein tractaat drijft, smeekt hij in alle ernst dat diegenen van zijn lezers die, of enig tekort ontdekken in zijn redenering, of in het bezit zijn van bewijzen die hijzelf nooit zou kunnen verkrijgen, dat zij die zouden aanbieden, samen met hun bezwaren, aan het grote publiek, zo kort, methodisch en helder mogelijk zoals hijzelf, in alle vrijheid, erop toezag te doen.

Bij gebrek aan bewijs, een Atheïst

DE NOOD AAN ATHEÏSME

- een vrije hertaling van de 1811 & 1813 versie -

DE NOODZAAK VAN ATHEÏSME

- vertaling van de 1811 versie,
met respect voor de originele stijl -

ER IS GEEN GOD

- vertaling van de 1813 versie,
met respect voor de originele stijl -

DE NOOD AAN ATHEÏSME

ER IS GEEN GOD

Deze ontkenning dient enkel te worden verstaan met betrekking tot een scheppende Godheid. De hypothese van een aanwezige Spirit co-eeuwig met het universum blijft onverstoord.

Percy Bysshe Shelley, 1811, 1813
hertaling thierry mortier, 2015

Een DOORGEDREVEN onderzoek naar de geldigheid van bewijzen om een propositie te staven is de enige manier om tot de waarheid te komen, waarvan de voordelen onnodig uitvoerig uit de doeken moeten worden gedaan: onze kennis van het bestaan van een Godheid is zo een belangrijk onderwerp dat het nooit te minutieus kan worden onderzocht. In deze overtuiging vervolgen we bijgevolg kort en onpartijdig met het onderzoek van de gebruikte bewijzen. Eerst dienen we de aard van geloof te beschouwen. Wanneer een propositie ter beoordeling wordt aangeboden, wordt de samenhang beoordeeld van de samenstellende ideeën. De perceptie van een correcte samenhang wordt geloof genoemd. Vele obstakels verhinderen frequent dat die perceptie zich onmiddellijk voltrekt. Het intellect probeert die obstakels te elimineren om de perceptie toe te laten duidelijk te zijn.

Het intellect is actief in het onderzoek om de perceptie, die passief is, helder te maken. Onderzoek getroebleerd door perceptie heeft al velen foutief laten aannemen dat het intellect actief is in geloof, of nog, dat geloof een wilsdaad zou zijn, waardoor het geloof bijgevolg kan gereguleerd worden door het intellect. Verderbouwend op die beoordelingsfout criminaliseren ze in zekere mate ongeloof, waartoe ze van nature uit niet in staat is, net zoals het niet in staat is tot verdienste.

De kracht van geloof, zoals van elke andere passie, is evenredig aan de mate van stimulans.

Er zijn drie gradaties van stimulans.

De zintuigen zijn de bron van alle kennis van het intellect, bijgevolg eist hun bewijs de grootste overtuiging.

De beoordeling van het intellect gegrond op onze eigen ervaringen uit deze bronnen is de volgende gradatie.

De ervaring van anderen is de laatste.

Bijgevolg kan er geen getuigenis toegelaten worden die strijdig is met de rede, de rede is gebaseerd op het bewijs van onze zintuigen.

Elk bewijs kan gerelateerd aan een van deze drie categorieën. Aan ons om de argumenten van deze categorieën te overwegen, argumenten die ons willen overtuigen van het bestaan van een Godheid.

1) Het bewijs van de zintuigen. Mocht een Godheid aan ons verschijnen en onze zintuigen overtuigen van zijn bestaan, dan zou die revelatie noodzakelijkerwijs geloof afdwingen. Aan wie die Godheid zo verschijnt heeft de sterkste overtuiging van zijn bestaan.

2) Het bewijs van de rede. Met aandrang wordt verwacht dat de mens weet dat wat is, of een begin kende, of altijd heeft bestaan, en wat niet eeuwig is een oorzaak kende. Als dit wordt toegepast op het bestaan van het universum is het noodzakelijk te bewijzen dat het werd gecreëerd, tot dit definitief wordt aangetoond mag er redelijkerwijs aangenomen worden dat het universum altijd heeft bestaan. In geval van twee tegenovergestelde proposities, *gelooft* het intellect wat het minst onbegrijpelijk is. Het is makkelijker aan te nemen dat het universum altijd heeft bestaan, dan zich een wezen voor te stellen, buiten haar grenzen, in staat om het te creëren. Als het intellect zwicht onder het gewicht van een, is het dan een hulp om de intolerantie t.o.v. de last te vergroten? Het andere argument dat volgt uit het menselijke besef te bestaan stelt dat een mens niet enkel weet dat hij nu is, maar dat hij ooit niet was, bijgevolg moet er een oorzaak geweest zijn. Maar wat bewijst dat? als we enkel oorzaken kunnen infereren uit gevolgen die precies aansluiten bij die gevolgen. Er is zeker een genererende kracht die voortvloeit uit bepaalde instrumenten; we kunnen echter niet bewijzen dat die inherent is aan die instrumenten, noch dat de tegenovergestelde hypothese te demonstreren valt. We geven toe dat de genererende kracht onbegrijpelijk is, maar om aan te nemen dat het gevolg geproduceerd werd door een eeuwig, alwetend, almachtig wezen, laat de oorzaak in dezelfde

duisternis achter, en maakt die nog onbegrijpelijker.

3) Het bewijs van de Getuigenis. De 3e en laatste gradatie van overtuiging wordt opgeëist door getuigenis, op voorwaarde dat die niet ingaat tegen de rede. De getuigenis dat de Godheid de menselijke zintuigen overtuigt van zijn bestaan kan enkel worden toegegeven als ons intellect overweegt dat het minder waarschijnlijk is dat de mensen werden misleid, dan dat de Godheid aan hen verscheen. Het intellect kan nooit de getuigenis accepteren van mensen, die niet enkel verklaren ooggetuigen te zijn van mirakels maar ook dat de Godheid irrationeel is, aangezien hij commandeerde te worden geloofd, en de hoogste beloningen voor geloof en eeuwige straffen voor ongeloof vooropstelt. Wij kunnen enkel vrijwillige acties afdwingen, geloof is geen wilsdaad en het intellect is net zo passief, waardoor het evident wordt dat we geen afdoende getuigenis hebben, of beter dat getuigenis ontoereikend is om het bestaan van een God te bewijzen, net zoals we eerder aantoonde dat het niet kan gededuceerd uit de rede. Zij die overtuigd geraakten door de bewijzen van de zintuigen staan alleen in de mogelijkheid het te kunnen geloven.

Het is evident dat er geen bewijzen te vinden zijn in een van de drie bronnen van overtuiging: het intellect kan niet in het bestaan van een God geloven, het is eveneens evident dat aangezien geloof een passie is van de geest, er geen enkele vorm van criminaliteit aan ongeloof kan worden gehecht, enkel zij zijn verwerpelijk die opzettelijk verwaarlozen het foute instrument te elimineren dat hun intellect gebruikt om eender welk onderwerp te beschouwen.

Het is bijna onnodig op te merken, dat de algemene kennisgeving van de ontoereikendheid van dergelijke bewijzen niet schadelijk kan zijn voor de samenleving: de Waarheid heeft altijd de reputatie gehad om de beste belangen van de mensheid te bevorderen. Elk reflecterend intellect moet erkennen dat er geen bewijs is voor het bestaan van een Godheid.

Quod erat demonstrandum

DE NOODZAAK VAN ATHEÏSME

Een Atheïst, 1811
vertaling thierry mortier, 2015

Een NAUWKEURIG onderzoek van de geldigheid van bewijzen om een propositie te staven is de enige zekere manier om tot de waarheid te komen, waarvan de voordelen onnodig uitvoerig uit de doeken moeten worden gedaan: onze kennis van het bestaan van een Godheid is zo een belangrijk onderwerp dat het nooit te minutieus kan worden onderzocht; bijgevolg vervolgen we, in deze overtuiging, kort en onpartijdig met het onderzoek van de gebruikte bewijzen.

Vooreerst is het noodzakelijk om de aard van Geloof te beschouwen.

Wanneer een propositie ter beschouwing wordt aangeboden, wordt de al dan niet verzoenbaarheid van de samenstellende ideeën waargenomen. De perceptie van overeenstemming wordt geloof genoemd, frequent verhinderen vele obstakels de onmiddellijkheid van deze perceptie, de beschouwing probeert die obstakels te elimineren om de perceptie toe te laten distinct te zijn. Het intellect is actief in het onderzoek om de staat van perceptie, die passief is, te perfectioneren; het onderzoek door perceptie verward, heeft al velen aangezet foutief af te leiden dat het verstand actief is in geloof, dat geloof een wilsdaad betreft, waardoor het bijgevolg kan gereguleerd door het verstand; vervolgens, voortbouwend op deze beoordelingsfout hechten ze een zekere mate van criminaliteit aan ongelooft tot welke ze van nature uit niet in staat is, net zo met verdienste.

De kracht van geloof zoals die van elke andere passie is evenredig aan de impuls.

De gradaties van impuls zijn drie.

De zintuigen zijn de bron van alle kennis van het verstand, bijgevolg eist hun bewijs de grootste instemming.

De beoordeling van het verstand gegrond op onze eigen ervaring komend uit die bronnen eist de volgende gradatie op.

De ervaring van anderen, die zich richt op die eersten, beslaat de laagste gradatie, --

Bijgevolg kan er geen getuigenis toegelaten worden dat strijdig is aan de rede, de rede is gebaseerd op het bewijs van onze zintuigen.

Elk bewijs kan gerefereerd aan een van deze drie categorieën; we worden ongekunsteld aangezet te overwegen welke argumenten we ontvangen van elkeen om ons te overtuigen van het bestaan van een Godheid.

1e. Het bewijs van de zintuigen. -- Mocht de Godheid voor ons verschijnen, mocht hij onze zintuigen overtuigen van zijn bestaan; zou die revelatie noodzakelijkerwijs geloof afdwingen; -- Zij aan wie de Godheid zo verscheen, hebben de sterkst mogelijke overtuiging van zijn bestaan.

Rede neemt de 2e plaats in, met aandrang wordt verwacht dat de mens weet dat wat is, of een begin heeft gekend of altijd bestond, hij weet ook dat wat niet eeuwig is een oorzaak had. -- Als dit wordt toegepast op het bestaan van het universum, is het noodzakelijk te bewijzen dat het werd gecreëerd, tot dit duidelijk wordt aangetoond, mogen we redelijkerwijs aannemen dat het sinds alle eeuwigheid in stand bleef.

-- In geval van twee diametraal tegenovergestelde proposities, gelooft het verstand datgene wat het minst onbegrijpelijk is, het is makkelijker aan te nemen dat het Universum in alle eeuwigheid heeft bestaan, dan zich een wezen voor te stellen in staat om het te creëren; als het verstand vergaat onder het gewicht van een, is het een verlichting de intolerantie t.o.v. de last te vergroten?-- Het andere argument gebaseerd op de menselijke kennis van zijn eigen bestaan stelt dusdanig. -- Een mens weet niet enkel dat hij nu is, maar dat er een tijd was wanneer hij niet bestond, bijgevolg moet er een oorzaak geweest zijn. -- Maar wat bewijst dat? we kunnen enkel oorzaken infereren uit gevolgen die precies aansluiten bij die gevolgen.; -- Maar er is zeker een genererende kracht komende van bepaalde instrumenten; we kunnen niet bewijzen dat die inherent is aan deze instrumenten, noch is het mogelijk de omgekeerde hypothese te demonstreren; we geven toe dat de genererende kracht onbegrijpelijk is, maar om aan te nemen dat hetzelfde gevolg werd geproduceerd door een eeuwig, alwetend, Almachtig Wezen, laat de oorzaak in dezelfde obscuriteit, en maakt het nog onbegrijpelijker.

De 3e en laatste gradatie van instemming wordt opgeëist door Getuigenis --- het is vereist dat die niet ingaat tegen de rede. --- De getuigenis dat de Godheid de zintuigen van de mensen overtuigt van zijn bestaan kan enkel door ons worden toegegeven, als ons verstand overweegt dat het minder waarschijnlijk is dat de mensen werden misleid, dan dat de Godheid aan hen verscheen -- ons verstand kan nooit de getuigenis van mensen toestaan, die niet enkel verklaren ooggetuigen te zijn geweest van mirakels maar ook dat de Godheid irrationeel was, aangezien hij commandeerde te worden geloofd, hij bood de

hoogste beloningen voor geloof, en eeuwige straffen voor ongelooft -- we kunnen enkel vrijwillige acties afdwingen, geloof is geen wilsdaad, het verstand is even passief, waardoor het evident wordt dat we geen afdoende getuigenis hebben, of beter dat getuigenis ontoereikend is om het bestaan van een God te bewijzen, we hebben eerder aangetoond dat het niet kan gededuceerd uit rede, --- zij die overtuigd geraakten door de bewijzen van de zintuigen, zij alleen kunnen het geloven.

Het is evident dat er geen bewijzen te vinden zijn in een van de drie bronnen van overtuiging: het verstand *kan niet* in het bestaan van een God geloven, het is eveneens evident dat aangezien geloof een passie is van de geest, er geen enkele mate van criminaliteit aan ongelooft kan worden gehecht, enkel zij zijn verwerpelijk die opzettelijk verwaarlozen het foute medium te verwijderen waarlangs hun verstand het onderwerp aanschouwt.

Het is bijna onnodig op te merken, dat de algemene kennisgeving van de ontoereikendheid van een dergelijk bewijs, niet schadelijk kan zijn voor de samenleving: de Waarheid heeft altijd de reputatie gehad om de beste belangen van de mensheid te bevorderen.--- Elk reflecterend intellect moet erkennen dat er geen bewijs is voor het bestaan van een Godheid. Q.E.D.

ER IS GEEN GOD

Percy Bysshe Shelley, 1813
vertaling thierry mortier, 2015

Deze ontkenning dient enkel te worden verstaan met betrekking tot een *scheppende* Godheid. De hypothese van een aanwezige Spirit co-eeuwig met het universum blijft onverstoord.

Een nauwkeurig onderzoek naar de geldigheid van bewijzen om een propositie te staven is de enige manier om tot de waarheid te komen, waarvan de voordelen onnodig uitvoerig uit de doeken moeten worden gedaan; onze kennis van het bestaan van een Godheid is zo een belangrijk onderwerp dat het nooit te minutieus kan worden onderzocht; in deze overtuiging, vervolgen we bijgevolg kort en onpartijdig het onderzoek van de gebruikte bewijzen. Het is eerst nodig de aard van geloof te beschouwen.

Wanneer een propositie ter beoordeling wordt aangeboden, wordt de samenhang of gebrek aan samenhang beoordeeld van de samenstellende ideeën. Een perceptie van correcte samenhang wordt *geloof* genoemd. Vele obstakels verhinderen frequent dat die perceptie zich onmiddellijk voltrekt; het intellect probeert die obstakels te elimineren om de perceptie toe te laten distinct te zijn.

Het intellect is actief in het onderzoek om de perceptie, die passief is, te verhelderen van de relatie tussen de samenstellende ideeën van de propositie. Onderzoek dat werd getroebleerd door perceptie heeft al velen foutief laten aannemen dat het intellect actief is in geloof - dat geloof een wilsdaad zou zijn - waardoor het geloof zou kunnen worden gereguleerd door het intellect. Verderbouwend op die fout, criminaliseren ze, in zekere mate, ongeloof; waartoe het van nature niet in staat is; net zoals het niet in staat is tot verdienste.

Zo is geloof een passie waarvan de kracht, zoals van elke andere passie, evenredig is aan de mate van impuls.

Er zijn drie gradaties van impuls:

De zintuigen zijn de bron van alle kennis van het intellect; bijgevolg vraagt hun bewijs de grootste instemming.

Het oordeel van het intellect gegrond op onze eigen ervaringen uit die bronnen is de volgende gradatie.

De ervaring van anderen, die zich richt op de anderen, is de laagste gradatie.

(Een schaal van gradaties waarop gemarkeerd staat wat tot de mogelijkheden behoort van proposities om de test van de zintuigen te benaderen, zou een goede barometer zijn van het geloof dat eraan zou moeten worden gehecht)

Bijgevolg kan er geen getuigenis toegelaten worden die strijdig is met de rede; de rede is gebaseerd op het bewijs van onze zintuigen.

Elk bewijs kan gerelateerd aan een van deze drie categorieën. Aan ons om de argumenten van die categorieën te overwegen, argumenten die ons willen overtuigen van het bestaan van een Godheid.

1e. Het bewijs van de zintuigen. Mocht de Godheid aan ons verschijnen en onze zintuigen overtuigen van zijn bestaan, dan zou die revelatie noodzakelijkerwijs geloof afdwingen. Aan wie die Godheid zo verschijnt heeft de sterkste overtuiging van zijn bestaan. Maar de God van theologen is niet in staat tot lokale zichtbaarheid.

2e. Rede. Met aandrang wordt verwacht dat de mens weet dat wat bestaat, of een begin kende, of altijd heeft bestaan, en wat niet eeuwig is een oorzaak moet hebben gekend. Als deze redenering wordt toegepast op het universum is het noodzakelijk te bewijzen dat het werd gecreëerd - tot dit definitief wordt aangetoond mag er redelijkerwijs aangenomen worden dat het universum altijd heeft bestaan. We moeten eerst het ontwerp bewijzen vooraleer we een ontwerper kunnen infereren. Het enige idee dat we kunnen vormen over oorzake-lijkheid is afgeleid van de voortdurende juxtapositie van objecten, en de daaruitvolgende wederzijdse inferentie uit elkaar. In het geval van twee diametraal tegenovergestelde proposities, gelooft het intellect wat het minst onbegrijpelijk is; het is makkelijker aan te nemen dat het universum in alle eeuwigheid heeft bestaan, dan zich een wezen voor te stellen, buiten haar grenzen, in staat om het te creëren; als het intellect zwicht onder het gewicht van een, is het dan een hulp om de intolerantie t.o.v. de last te vergroten? Het andere argument dat volgt uit het menselijke besef te bestaan stelt dat: Een mens weet niet enkel dat hij nu is, maar dat hij ooit niet was; bijgevolg moet er een oorzaak geweest zijn. Maar ons idee van oorzake-lijkheid is enkel af te leiden van de constante juxtapositie van objecten en de daaruitvolgende wederzijdse inferentie van elk; en, experimenteel redenerend, kunnen we enkel oorzaken infereren uit gevolgen die precies aansluiten bij die gevolgen. Maar, er is zeker een genererende kracht die voortvloeit uit bepaalde instrumenten; we kunnen echter niet bewijzen dat die inherent is aan die instrumenten, noch dat de tegenovergestelde hypothese te demonstreren valt. We geven toe dat de genererende kracht onbegrijpelijk is;

maar om aan te nemen dat hetzelfde gevolg geproduceerd werd door een eeuwig, alwetend, almachtig wezen, laat de oorzaak in dezelfde duisternis achter, maar maakt ze nog onbegrijpelijker.

3e. Getuigenis. Het is een vereiste dat getuigenis niet ingaat tegen de rede. De getuigenis dat de Godheid de menselijke zintuigen overtuigt van zijn bestaan kan enkel worden toegegeven als ons verstand het minder waarschijnlijk acht dat de mensen werden misleid, dan dat de Godheid aan hen verscheen. Het verstand kan nooit de getuigenis accepteren van mensen, die niet enkel verklaren ooggetuigen te zijn van mirakels maar ook dat de Godheid irrationeel is; aangezien Hij commandeerde te worden geloofd, en de hoogste beloningen voor geloof en eeuwige straffen voor ongeloof biedt. Wij kunnen enkel vrijwillige acties afdwingen; geloof is geen wilsdaad en het intellect is net zo passief, of ongewild actief; waardoor het evident wordt dat we geen afdoende getuigenis hebben, of beter, dat getuigenis ontoereikend is om het bestaan van een God te bewijzen. Het is eerder aangetoond dat het niet kan worden gededuceerd uit de rede. Enkel zij die overtuigd geraakten door de bewijzen van de zintuigen, kunnen het geloven. Het is evident dat bij gebrek aan bewijzen van een van de drie bronnen van overtuiging, het intellect *niet kan* geloven in het bestaan van een scheppende God; daarnaast is het eveneens evident, dat, aangezien geloof een passie is van de geest, er geen enkele vorm van criminaliteit aan ongeloof kan worden gehecht; en dat enkel zij verwerpelijk zijn die verwaarlozen om de foute instrumenten te elimineren die hun intellect gebruikt om welk onderwerp ook van discussie te beschouwen. Elk reflecterend intellect moet erkennen dat er

geen bewijs is voor het bestaan van een Godheid.

God is een hypothese en heeft, als zodanig, nood aan bewijs: de *onus probandi* ligt in het kamp van de theïst. Sir Isaac Newton schreef: *Hypotheses non fingo, quicquid enim ex phaenomenis non deducitur hypothesis vocanda est, et hypothesis vel metaphysicae, vel physicae, vel qualitatum occultarum, son mechanicae, in philosophia locum non habent.* [1] Die waardevolle regel geldt voor alle bewijzen van het bestaan van een scheppende God. We zien een variëteit aan lichamen die een variëteit aan krachten bezitten; we kennen enkel hun effect; we bevinden ons in een staat van onwetendheid met betrekking tot hun essentie en oorzaken. Newton benoemt die als de fenomenen van de dingen; maar de trots van de filosofie weigert haar onwetendheid van die oorzaken toe te geven. Van die fenomenen, die het object zijn van onze zintuigen proberen we een oorzaak te infereren die we God noemen en zonder rechtvaardiging voorzien van allemaal negatieve en contradictorische kwaliteiten. Vanuit die hypothese vinden we die algemene benaming uit om onze onwetendheid m.b.t. de oorzaak en essentie te verbergen. Het wezen genaamd God beantwoordt in geen geval aan de door Newton voorgeschreven voorwaarden; het wijst op een sluier genaaid a.d.h.v. filosofisch bedrog om de onwetendheid van filosofen te verbergen, zelfs voor zichzelf. Ze stelen de draad voor haar weefsel uit het antropomorfisme van het banale. De sofisten gebruikten woorden voor hetzelfde doel, van de occulte kwaliteiten van de Peripatetische School over het *effluvium* van Boyle en de *crinities* of *nebulae* van Herschel. God wordt voorgesteld als oneindig, eeuwig, onbegrijpbaar; Hij zit vervat in elk predicaat *in non* die de logica van

onwetendheid weet te fabriceren. Zelfs Zijn aanbidders geven toe dat het onmogelijk is een idee te vormen over Hem; zoals ze het samen uitroepen met de Franse dichter,

Pour dire ce qu'il est, il faut être lui-même. [2]

Lord Bacon stelt dat het atheïsme de mens de rede laat, als de filosofie, de natuurlijke vroomheid, de wet, reputatie, en alles wat kan dienen om hem tot deugd te brengen; bijgeloof daarentegen vernielt die allemaal, en recht zich in een tirannie over de opvattingen van de mensen; zodoende verstoort atheïsme de overheid nooit, maar geeft de mens een veel duidelijkere kijk, aangezien hij niks voorbij de grenzen van het huidige leven ziet.

Notas

1. “Ik vind geen hypothesen uit, want wat niet kan gededuceerd worden uit fenomenen dient een hypothese genoemd te worden; en een hypothese, of die nu over metafysica handelt, of fysica, of occulte kwaliteiten, of mechanica, heeft [sic] geen plaats binnen de filosofie”
2. “Om te zeggen wat hij is, dient men hem te zijn.”

Publieke Interventie D.N.A.

thierry mortier
semiotic architect

25.3.2015

